

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

98. An Sacerdos in nocte Natiuitatis domini possit tres Missas ante auroram celebrare? Ex part. 2. tract. 14. res. 35. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

ferit Caramuel in Theolog. fundam. fundam. 36. §. 13. num. 515.

6. Nota etiam hic obiter aliam singularem opinionem supradicti Hieron. Columbi ubi supra c. 62. n. 24. ubi sic ait; Ex his iam satis patere potest responsio ad omnes rationes quorundam, qui falso ac metaphoricò illo suo stipendij nomine, & principio negant vnicum Missæ Sacrificium sufficere posse pluribus, qui singuli diversis temporibus mobilia, vel immobilia bona Ecclesiæ contulerunt, aut sigillatim Sacerdoti simul obolos tribuunt cum onere celebrandi. Nos autem stipendij nomen ab hoc ministerio penitus, atque penitus interdiximus, ac iuxta Christi Evangelium asserimus pro multis offerri hoc Sacrificium, ab eoque neminem spontè aliquid offerentem excludi posse, atque ad eorum dona, & munera, & Sancta sacrificia illibata à Sacerdote pro singulari offerenda esse, quæ singulari iuxta singulorum pietatem, ac Religionem proficiant.

7. Et sic ex dictis iam pariter refutata manet DD. quorundam opinio indiffereta, qui falsis eiusmodi suis fundamentis innixi, putant, vt cum Sacerdos rogatus ab aliquo pro eo obtulit Sacrificium, si iste fortasse nihil ei tribuat, hunc posse à Sacerdote citari apud iudicem pro mercede. Sed qui talia indigna faceret, esset quidem, me iudice, dignus suspensione ab executione Sacri Ministerij, quod ita vilipendit. Ille autem, qui ei non aliquid tribuit, hoc solum pro pecunia ferret, quod nullus imposterum Sacerdotum pro eo aliquid spontè daret. Missa nempe, obligatio sponte interpretatur, non coacta. Vnde Sacerdotes qui in suis titulis, aut capellis quomodocumque prouisi de hostiis, & vino & cera celebrant, si sæpè etiam sine villo offeritorio rogentur à laicis pro se Missas agere, indignum videtur velle ab eis in exteriori iudicio aliquid extorquere. Ita ille.

8. Sed aliqua ex his cautè legenda sunt, ne dicam amplius, sunt enim contra totentem omnium DD. & contra Praxim totius Ecclesiæ, quam Columbus non vetetur improbare; idè prorsus est rejiciendus.

RESOL. XCVII.

An in nocte Natiuitatis Domini Sacerdos volens celebrare omnes tres Missas, sed vnam tantum, possit relinquere primam Missam, & dicere secundam, & si placuerit tertiam?

Eadem est ratio, si Sacerdos vnam Missam velle celebrare in die. Ex p. 2. tr. 14. Res. 39.

§. 1. Aliqui forsitan negatiuam sententiam amplectendam esse putabunt: sed affirmatiuam docuit Zanardus in direct. Theol. p. 1. de Euchar. cap. 9. §. 7. Vgolinus de potestate Episcop. cap. 16. n. 5. Petrus Ledesma in sum. tom. 1. de sacram. Euchar. c. 19. post. §. concl. quem postea sequutus est Villalobos in sum. p. 1. tr. 8. diffie. 22. n. 3. & quia codex rarus est, ponam eius verba. [Verdad es que se podria dezir de noche qualquiera de las tres Missas, que es cosa accidental dezir esta, o aquella.] Et eadem ratio militat, si Sacerdos vnam Missam velle celebrare in die, tunc enim postea dicere tertiam, vel secundam Missam; quidquid Gauantus putet, dicendam esse vel primam, vel tertiam, & potius tertiam, cuius Oratio cum Officio concordat. Ita ille in comment. ad Rubr. Miss. tom. 1. part. 4. tit. 3. num. 6.

RESOL. XCVIII.

An Sacerdos in nocte Natiuitatis Domini possit tres Missas ante auroram celebrare? Ex part. 2. tr. 14. Resol. 35.

§. 1. Negatiuè respondet Villalobos in sum. p. 1. tr. 8. diffie. 22. n. 3. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. cap. 5. §. 7. n. 3. Vgolinus de potestate Episcop. c. 16. n. 6. Fagandez de præcept. Eccl. tract. 1. lib. 3. c. 16. n. 3. Petr. de Ledesma in sum. tom. 1. c. 19. concl. 9. fol. mihi 128. Didacus Nugnus in 3. p. tom. 1. q. 82. art. 2. ver. sed est dubium, fol. mihi 504. Miranda in manuali præd. p. 1. q. 40. art. 8. concl. 2. Nauarr. in sum. c. 25. n. 5. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. de sacrif. Missæ q. 2. dub. 1. concl. 3. Syluest. Ang. Tab. Art. ver. Missæ & alij. Probatur hæc opinio, nam in Rubr. Missalis ita statuitur. Secundò, quia in ipso Canone dicitur communicantes, & noctem sacratissimam celebrantes, pro prima Missa; pro aliis verò duabus dicitur, & diem sacratissimum celebrantes. Hanc etiam opinionem docet Acosta in expositione Bullæ Cruc. q. 32. & Squillante de oblig. cler. p. 1.

Sup. hoc in Res. seq. & in Resol. 1. post seq. §. Notandum.

2. Sed mihi contraria sententia semper visa est probabilior, & illam sæpius in praxi consului. Vnde miror à Nugno ubi sup. improbabilem vocari. Sed iste author nimis audacter in censurandis opinionibus se gerit, maxime sapientissimi P. Suarez, qui nostram tuetur sententiam in 3. p. tom. 3. disp. 80. sect. 4. quam sequitur etiam nouissimè Puteanus in 3. p. q. 83. art. 2. Layman lib. 4. tr. 5. c. 4. n. 4. Valq. in 3. p. 3. to. 3. disp. 232. c. 3. n. 3. Reginald. in praxi, tom. 2. c. 9. sect. lib. 4. n. 134. Coninch in 3. p. q. 83. a. 2. dub. 4. n. 218. Syllius in 3. p. q. 73. art. 2. Molfelius in sum. tom. 1. tr. 3. c. 10. n. 22. Zanardus in direct. Theol. p. 1. Euchar. c. 9. §. 7. Scorzia de sacr. Miss. lib. 2. c. 15. n. 5. Ratio est quia in nocte sancta de consec. dist. 1. absolutè conceditur, vt nocte Natiuitatis Missæ celebrentur sine vlla distinctione.

3. Ad primum argumentum contrariæ sententiæ responderetur cum Valquez, quod prædictæ rubricæ intelligendæ sunt de Missis conuentualibus & solemnibus, vt priuata Missa de nocte post mediam nocte dicatur, secunda in aurora, tertia verò in plena die. Ad secundum argumentum responderetur cum Suarez, non obstat, quod in prima Missa dicatur, communicantes, & noctem sacratissimam celebrantes, non item in duabus reliquis, sed, communicantes, & diem sacratissimum celebrantes; quia in diuini Officij recitatione, verba non referuntur semper ad tempus in quo dicuntur, sed in illud pro quo representando & commemorando dicuntur: vade etiam si in prima Missa dicatur, & noctem sacratissimam venerantes, nemo tamen negat, quin talis Missa priuata dici possit in plena diei luce.

4. Malè igitur, vt dicebam, hæc opinio tot authoribus, & rationibus fulcita improbabilis à Nugno vocatur, est enim probabilissima & tutissima in praxi, quicquid etiam in contrarium post hæc scripta inueni sensisse Bonacinam de Sacram. disp. 4. q. vltim. punct. 9. num. 9.

RESOL. XCIX.

An in nocte Natiuitatis Domini Missæ tres dici possint ante auroram?

Et author à quadam impugnatione defenditur, quod nimis gratum erit lectoribus.

Et docetur non esse peccatum mortale asserendum, nisi ad se veritas clara, & præceptum clarum.